SVETSKI DAN HRANE â€“ 16. OKTOBAR I OKTOBAR â€“ MESEC PRAVILNE ISHRANE

06.10.2020

â€žGaji, hrani, podrÅ¾avaj. Svi zajedno. NaÅ¡e akcije naÅ¡a su
buduÄ‡nost.â€•

Organizacija za hranu i poljoprivredu (FAO) svake godine 16. Oktobra obeleÅ¾ava Svetski dan
hrane, dan kada je ova organizacija i osnovana 1945. godine. U Srbiji se 16. oktobar
â€“ Svetski dan hrane obeleÅ¾ava od 2001. Godine uz podrÅ¡ku Ministarstva zdravlja Republike
Srbije. Ove godine, Svetski dan hrane, 16. oktobar, obeleÅ¾ava se pod sloganom:
â€žGaji, hrani, podrÅ¾avaj. Svi zajedno. NaÅ¡e akcije naÅ¡a su buduÄ‡nostâ€• sa fokusom
na jaÄ•anje prehrambenih sistema i smanjenje broja gladnih u svetu.Svetski dan hrane 2020. obeleÅ¾ava 75. GodiÅ¡njicu
FAO-a u trenutku kada se
zemlje Å¡irom sveta bave pandemijom bolesti COVID-19 i njenim
posledicama.

OÄ•uvanje pristupa zdravstveno bezbednoj hrani
jeste i ostaje deo odgovoran a pandemiju COVID-19, posebno
za siromaÅ¡ne zemlje u kojima je pandemija dovela do joÅ¡ izraÅ¾enije ekonomske krize.
U ovom trenutku je vaÅ¾no obezbediti podrÅ¡ku herojima hrane â€“ poljoprivrednicima
i svim zaposlenima u lancu proizvodnje hrane koji omoguÄ‡avaju bezbedan put hrane
od njive do trpeze.

Â Â

KljuÄ•ne Ä•injenice

Â

Â·Gladna naÅ¡oj planeti. Preko dve milijardi
ljudi nemaÂ pristup dovoljnoj koliÄ•ini zdravstveno
bezbedne hrane. OÄ•ekuje se daÄ‡e do 2050. Godine taj broj biti 10 milijardi ljudi.

Â·Pandemija COVID-19 poveÄ‡ava broj gladnih. Skoro 690 miliona
ljudi Å¡irom sveta je gladno, Å¡to je 10 miliona viÅ¡e nego 2019. godine. Zbog pandemije
COVID-19 ovaj broj se moÅ¾e
poveÄ‡ati za joÅ¡ 83â€“132 miliona ljudi.

Â·Visoka cena neuhranjenosti. Neuhranjenost
(ukljuÄ•ujuÄ‡i pothranjenost i nedostatak mikronutrijenata), kao i prekomerna uhranjenost
i gojaznost, utiÄ•u na globalnu ekonomiju u proseku 3,5 biliona ameriÄ•kih dolara
godiÅ¡nje.

Â·Vreme za akciju. Stalni porast broja
gladnih od 2014. godine, zajedno sa porastom broja gojaznih, jasno ukazuje na potrebu
da se intenziviraju aktivnosti usmerene na jaÄ•anje sistema proizvodnje hrane.

Â·Gajiti, hraniti, podrÅ¾avati. Uprkos Ä•injenici
da ima najmanje 30.000 jestivih biljaka, danas 66% ukupnih useva Ä•ini samo devet
biljnih vrsta. Potrebno je da uzgajamo raznovrsnu hranu da bi smo nahranili svet.

Â

Â

Vreme je da
se ojaÄ•aju sistemi proizvodnje hrane

Â

Poslednjih decenija svet je ostvario znaÄ•ajan
napredak u unapreÄ‘enju poljoprivredne proizvodnje. Iako se sada proizvodi viÅ¡e nego
dovoljno hrane potrebne dana hrane svi, sistemi proizvodnje hrane nisu uravnoteÅ¾eni.
Glad, gojaznost, degradacija Å¾ivotne sredine, gubitak agro-bioloÅ¡ke raznolikosti,Â velika koliÄ•ina hrane koja se bacaÂ i
nedostatak sigurnosti za radnike u prehrambenom
lancu, samo su neka od pitanja.

Â

U okviru razvoja i pripreme planova zemalja za
oporavak od posledica pandemije COVID-19 potrebno
je iskoristiti priliku za razvoj i usvajanje inovativnih reÅ¡enja za unapreÄ‘enje
sistema proizvodnje hrane na osnovu nauÄ•nih dokaza.

Â

Svetski dan hrane poziva na globalnu solidarnost
u cilju pomoÄ‡i svima, a posebno najugroÅ¾enijim populacijama da se oporave od krize.
Cilj je i da se poveÄ‡a otpornost sistema za proizvodnju hrane na rastuÄ‡e izazove
ukljuÄ•ujuÄ‡i klimatske promene, omoguÄ‡iti da zdravstveno bezbedna hrana odgovarajuÄ‡e
hranljive vrednosti bude dostupna svima, kao i da se obezbedi dostojanstven Å¾ivot
radnicima zaposlenim u proizvodnji hrane.

Â

Â

NaÅ¡e aktivnosti
danas naÅ¡a su buduÄ‡nost

Â

DrÅ¾avne institucije, privatni sektor i civilno
druÅ¡tvo treba zajedno da rade na obezbeÄ‘ivanju proizvodnje dovoljnih koliÄ•ina raznovrsne zdravstveno bezbedne hrane u cilju odrÅ¾anja Å¾ivota na planeti Zemlji.

Â

Digitalne tehnologi je su kljuÄ•ne za transformaciju
naÄ•ina proizvodnje, prerade, prometa i konzumiranja hrane i za izgradnju otpornijih i snaÅ¾nijih sistema proizvodnje hrane. One imaju potencijal da premoste veliki digitalni jaz izmeÄ‘u razvijenih i zemalja u razvoju, gradova i ruralnih podruÄ•ja, muÅ¡karaca i Å¾ena, mladih i starih. Digitalizacija je naÅ¾alost nedostiÅ¾na za preko tri milijarde ljudi na svetu koji nemaju pristup internetu, od kojih veÄ‡ina Å¾ivi u ruralnim i udaljenim oblastima.

Â

Nove tehnologije obeÄ‡avaju revolucionarne promene
za vlasnike malih farmi, koji proizvode i do 80% svetske hrane, na primer daljinsko praÄ‡enje putem satelita i mobilnih telefona, koriÅ¡Ä‡enje aplikacija sa potencijalom za optimizaciju lanaca hrane, poveÄ‡anje pristupaÄ•nosti namirnicama odreÄ‘ene hranljive vrednosti, smanjenje bacanja hrane, borbu protiv Å¡tetoÄ•ina i bolestiâ€¦. Intenzivna obuka za unapreÄ‘enje digitalnih veÅ¡tina poljoprivrednika i uvaÅ¾avanje njihovih ideja i potreba je od suÅ¡tinskog znaÄ•aja, kao i podsticaji za proizvodnju raznovrsne hrane odgovarajuÄ‡e hranljive vrednosti.

Â

ZajedniÄ•ke aktivnosti u 150 drÅ¾ava sveta Ä•ine
da Svetski dan hrane bude jedan od najÄ•eÅ¡Ä‡e obeleÅ¾avanih datuma u Kalendaru javnog zdravlja. ZajedniÄ•kim snagama vlade drÅ¾ava, preduzeÄ‡a, nevladine organizacije i mediji organizuju razliÄ•ite manifestacije u cilju zagovaranja Å¡ire javnosti da se pomogne gladnima i da se obezbede uslovi za pravilnu ishranu za sve.

Â

Institut za javno zdravlje Srbije â€žDr Milan JovanoviÄ‡
Batutâ€• sa mreÅ¾om okruÅ¾nih instituta/zavoda za javno zdravlje svake godine obeleÅ¾ava Svetski dan hrane, 16. oktobar i kampanju Oktobar â€“ mesec pravilne ishrane. Ove godine povodom Svetskog dana hrane raspisan je konkurs za izbor najboljih likovnih i literarnih radova za decu predÅ¡kolskih ustanova i uÄ•enike osnovih Å¡kola na temu â€žZdravlje na usta ulaziâ€• sa ciljem podsticanja zdravstveno vaspitnog rada u predÅ¡kolskim ustanovama i Å¡kolama na temu pravilne ishrane.

Â